

ACTIVITAT 10

dret a una vida digna

Edat: 14+

Duració: 60 - 90 min

Objectius:

- Aprofundir en el coneixement sobre la facilitat amb que es neguen els drets humans a les persones que viuen en la pobresa i es cometen abusos contra elles.
- Adonar-nos com la violència estructural afecta els uns o els altres de forma indiscriminada i aleatòria en funció de paràmetres com el país de naixement o l'estrat social familiar.

Material:

- Històries adjuntes fotocopiades i retallades (una per grup). fitxes dels rols de cada grup.

Desenvolupament

① **Explicar que en aquesta activitat es treballarà amb històries reals que mostren els llaços que vinculen la pobresa i els drets humans. Dividir l'alumnat en grups, un per a cada història, i donar-ne una de diferent per llegir a cadascun. Les històries estan sense acabar i hauran de buscar un final. Es poden utilitzar les històries en funció del nombre de grups**

Després de llegir la seva història, cada grup ha de reflexionar sobre les següents preguntes (escrites a la pissarra):

- Què sents amb la història i els personatges?
- Quins drets es neguen, per què i com?
- Què poden fer per reclamar aquests drets?
- Quins obstacles podrien trobar-se en reclamar els seus drets?
- Quin suport necessiten per reclamar i defensar els seus drets?
- Com afecta la pobresa als seus drets?

② **Demanar als grups que reflexionin sobre com podria continuar i acabar la història, i que ho desenvolupin d'una manera creativa, per exemple amb un breu sketch que representaran en la sessió plenària, un poema, un relat, amb un dibuix, còmic o una pintura col·lectiva, etc.**

③ **Repetir els següents passos fins que tots els grups hagin presentat els seus finals davant la resta. Demanar a un grup que presenti el seu final per a la història i convidar la resta de participants a que comparteixin les seves reflexions i observacions. Es pot fomentar el debat utilitzant les següents preguntes com a guia:**

- Què és el que més t'ha cridat l'atenció de la història i del final que ha creat el grup?
- Quins drets humans han aparegut en la història? Escriure'ls a la pissarra.
- Com es vincula la pobresa i els drets humans en les històries i els finals?
- Són realistes els finals creats pels diferents grups?

Si dos grups han utilitzat la mateixa història, demanar als participants que comentin les diferències i semblances dels finals que han imaginat. Comentar a l'alumnat que aquestes històries són reals, que són situacions que afronten les persones pobres diàriament. Parlar sobre la relació entre la pobresa i els drets humans i animar als participants a fer preguntes i a compartir reflexions.

Alguns aspectes que cal subratllar: les persones que viuen en la pobresa tenen més probabilitats de patir violacions de drets humans. Les violacions de drets humans poden crear, aprofundir o perpetuar la pobresa. Promoure, defensar i fer realitat els drets humans és clau per sortir del parany de la pobresa.

HISTÒRIES REALS

Fotocopiar-les, retallar-les i repartir-ne una per a cada grup..

La història d'en Halfa

Halfa va marxar de casa seva, a Eritrea, a l'Àfrica Oriental, per evitar que l'obliguessin a entrar a l'exèrcit. Després de passar un temps a Sudan, va travessar el desert del Sàhara i es va dirigir a Líbia, on esperava trobar feina i començar una nova vida.

Quan van esclatar els conflictes a Líbia el 2011, molts libis creien que els africans negres com Halfa eren mercenaris del govern. A Halfa li van donar una pallissa i li van robar al carri, i va tenir tanta por que es va veure obligat a sortir del país.

Ara viu en el camp de refugiats de Sussha, a la frontera entre Líbia i Tunísia. Hi viuen més de 20.000 refugiats i refugiades, en albergos improvisats, amb accés limitat a menjar i aigua. Quan el campament va ser atacat, altres quatre eritreus van morir a causa dels trets.

Halfa vol anar-se'n a casa. Què ha de fer ara Halfa? Com acabaries la seva història?

La història de la Maria

La Maria té cinc fills i viu a Estats Units. No va tenir cap suport econòmic durant els seus embarassos perquè és immigrant i no pot acreditar que té ingressos. No pot pagar-se l'atenció prenatal. Quan era a punt de donar a llum al seu últim fill, el 2008, el primer hospital la va rebutjar perquè no havia rebut cap atenció prenatal. El segon hospital al que va acudir la va admetre a mitjanit, però va estar sis hores sense que l'atengués cap infermera.

“A les 6 del matí vaig parlar amb un intèrpret per telèfon perquè volien comprovar la meua pòlissa de l'assegurança –va dir la Maria–. Li vaig dir: ‘Per favor, per favor, envia algú... per favor, digui’ls que el nadó està arribant.’ Tothom parlava anglès. Tenia molta por. Al final va venir una infermera i em va examinar.”

La Maria va donar a llum, però poc després va començar a sentir-se malament. Al principi, el personal sanitari va ignorar la seva petició d'ajuda. “Vaig començar a plorar i a cridar: ‘No puc respirar!’ La infermera va entrar a l'habitació i va cridar als metges; tothom va arribar corrent. Em van posar monitors en el cor i al front i un aparell en el pit, em van donar oxigen, em van injectar insulina... i després em vaig desmaiar.” Li van donar l'alta als tres dies, però segueix sense saber què va passar o quin va ser el problema: “Ningú m'ho va explicar mai.”

Què podria fer ara la Maria? Com acabaries la seva història?

La història de Samantha

Samantha és una nena romanesa d'11 anys que viu amb els seus pares. Té dos germans i una germana gran. El seu pare i la seva mare estan sense feina. La família no té documents legals dels terrenys on han construït la seva casa. Aquesta no té canonades, per la qual cosa han d'anar a buscar l'aigua a un rierol proper o prendre-la de la canonada exterior del seu veí. Ambdues famílies comparteixen també una connexió il·legal al subministrament elèctric. A vegades les dues famílies veïnes es barallen i, quan això ocorre, els pares de Samantha no la deixen anar a recollir aigua a la canonada del veí.

Samantha ho passa malament a l'escola. Va créixer parlant l'idioma dels seus pares i només sap el bàsic de la llengua nacional que s'usa a l'escola. La seva mestra s'enfada sovint i li crida davant de la classe quan no entén el que ha dit. Els seus companys i companyes es riuen d'ella, l'assetgen i l'exclouen de moltes activitats. Solen fer comentaris com: "Els romanesos roben i estan bruts". La Samantha odia anar a escola i no entén per què ha de fer-ho. La seva germana va acabar l'escola, però no troba feina.

Què ha de fer ara Samantha? Com acabaries la seva història?

La història de Sopheap

Sopheap té 48 anys i és mare de tres fills. Ella i la seva família van ser desallotjats de la seva casa en Sambok Chab (Cambodja) el 2006 i resituats en un lloc anomenat Andong, on la vida era molt dura per Sopheap. Era un terreny erm i inundat. No hi havia cases, aigua potable, electricitat, latrines ni feina. Guanyava menys de mig dòlar nord-americà al dia venent pastissos de palma; insuficient per alimentar-se ella i donar de menjar als seus fills.

Sopheap també viu amb el VIH. Quan la van desallotjar va perdre l'accés al consultori al que acudia periòdicament per rebre un tractament antirretroviral gratuït amb el qual es mantenia sana.

Després d'uns mesos a Andong, Sopheap va tornar a la ciutat. Va deixar als seus fills en dues ONG. "Viure aquí no era factible –va explicar–. Aquest (reassentament) no tenia res a veure amb ajudar a la gent. Ja érem pobres; ara som encara més pobres i miserables."

Sopheap i la seva parella viuen ara als carrers, prop d'on vivia abans. Ha trobat alguna feina venent canya de sucre i envia diners per als nens, però no en té suficients per llogar un lloc on viure. Tots els barris pobres on abans hi havia cases de lloguer han estat devocats o ho seran ràpidament. Això deixa a Sopheap poques opcions i poca seguretat per refer la seva vida.

Què ha de fer ara Sopheap? Com acabaries la seva història?

situacions

Situació 1

Estudiant 1

Sou molt bons amics/amigues. Demà teniu un examen. Els exàmens anteriors els has suspès i et preocupa molt què diran els teus pares si aquest examen també el fas malament, així que has decidit fer-te "chuletas". Els teus pares sempre et diuen que allò important són les notes. A més, una "chuleta" no és tan greu. Has decidit demanar ajuda al teu amic/amiga perquè t'ajudi a prepara-les. Al cap i a la fi, l'amistat consisteix a ajudar-se.

Estudiant 2

Sou molt bons amics/amigues. Aquesta vegada t'ha demanat que l'ajudis a preparar una "chuleta" per a l'examen, però tu no vols fer-ho. Et sembla que cadascú s'ha de responsabilitzar de la seva feina i copiar no està bé. A casa sempre t'han dit que s'ha d'anar amb la veritat per davant. A més, saps que el/la professor/a se n'acabarà assabentant i que potser acabes en un embolic. Estàs una mica enfadat/da i també preocupat/da perquè no vols perdre l'amistat.

Situació 2

Estudiant 1

Al cap de dos dies teniu l'examen d'anglès. T'ha desaparegut el llibre i no pots estudiar. Has d'aprovar l'examen, però no vols demanar diners als teus pares per a un altre llibre perquè sempre et diuen que ets una persona despistada i que no tens cura de les teves coses. Has decidit demanar-lo al teu amic/amiga perquè sempre prepara bé els exàmens i segur que ja s'ho ha estudiat tot. Només necessitarà repassar-ho una mica abans de l'examen.

Estudiant 2

El teu amic/amiga necessita el llibre d'anglès perquè el seu ha desaparegut. Com que tu ja tens l'examen gairebé preparat, vol que li deixis. Però et sembla injust que per la seva deixadesa (de no haver estudiat abans) et perjudiqui. A més, saps per exàmens anteriors, que si no repasses el temari el dia d'abans pots tenir moltes dificultats. Vols conservar la seva amistat però no vols deixar-li el llibre.

Situació 3

Estudiant 1

Has arribat tard a classe perquè t'has trobat amb un amic/amiga que feia temps que no veies i que tenies ganes de saludar. Penses que és important tenir cura de les amistats, que és important veure's i que "per uns minuts... no passa res". Quan arribes a classe, el professor/a no et deixa entrar i tampoc no et permet que li expliquis per què has arribat tard. A tu, t'agradaria entrar a classe perquè tindràs un examen uns dies més tard i si no entres hauràs de demanar a altres persones que t'expliquin el que han donat aquell dia a classe.

Professor

Avui un estudiant ha arribat tard i no t'agrada la manca de puntualitat de l'alumnat. L'activitat d'aquests joves indica una falta de respecte cap a tu i cap als seus companys i companyes. No es preocupen per arribar a l'hora i després interrompen la classe o la endarrereixen posant qualsevol excusa i degut a això no tens prou temps per fer tot el programa. Tu eres el/la responsable que es doni tot el temari. Com que tampoc no vols demanar-los que estudiïn molt per la seva banda, has decidit no deixar entrar ningú fora de l'hora, independentment de l'excusa que tinguin.

Situació 4

Estudiant 1

Sou bons amics/amigues. Per això t'ha demanat ajuda amb un grup de joves que volen barallar-se. Tu no vols enfrontar-te, però vols mantenir l'amistat. Tens un familiar major que va acabar molt malament a causa d'una baralla i vas prometre a la teva família que mai no et posaries en una baralla. Creus que els problemes es poden resoldre pacíficament.

Estudiant 2

Un grup de joves està constantment provocant-te i desafiant-te perquè et barallis amb ells/es. No vols anar a soles, per això li has demanat ajuda al teu bon amic/amiga. La teva família sempre et diu que has de defensar-te i la teva forma de resoldre els problemes és barallant-te. A més, penses que les amistats estan per ajudar-se.

full d'observacions

Estudiant 1

Experiències

Sentiments

Motivacions

Estudiant 2

Experiències

Sentiments

Motivacions

Anotar a cada apartat què hi ha darrera d'allò que comunica cada participant

Ciutats

Defensores dels Drets Humans

Organitzen:

Participen:

Col·laboren:

